

Васюта В.Б., доцент, к.т.н.

Кирпань А.Г., магістрант спец. «Економіка підприємства»

Полтавський національний технічний університет імені Юрія

Кондратюка, Україна

Підвищення ролі матеріально-технічної бази як фактор ефективного функціонування підприємства

Особливість сучасного стану розвитку економіки полягає в тому, що Україна вступає в новий період розвитку, для якого характерна жорстка конкуренція на ринках збуту. Це зумовлює інші вимоги до структури якості та інноваційності матеріально-технічної бази, у тому числі до будівельної техніки.

Важливою умовою організації ефективного функціонування підприємства, що займається виробничою діяльністю – є оптимальне формування і ефективне використання матеріально-технічної бази підприємства – сукупність матеріальних, речових елементів, засобів виробництва, які використовуються і можуть бути використані в економічних процесах [1]. Для підприємства поняття матеріально-технічної бази враховує стан компонентів: наявність і пристосування виробничих площ, ступінь новизни обладнання, його вік, відповідність наявних матеріальних ресурсів виробничій програмі [3].

Матеріально-технічна база багатогранна і має натуральний і вартісний склад. По своєму натуральному складу вона включає засоби і предмети праці (машини, обладнання та інші технічні засоби). В процесі її функціонування використовують природні ресурси (вода, земля та ін.). Всі елементи матеріально-технічної бази об'єднуються в ті чи інші технологічні процеси [4].

Розвиток матеріально-технічної бази здійснюється в нерозривному зв'язку з найважливішим елементом продуктивних сил – самим виробником, який є основною умовою функціонування матеріально-технічної бази. Співвідношення і форми зв'язку матеріально-технічної бази з виробником постійно змінюються, але на всіх етапах людина залишається найголовнішим елементом продуктивних сил.

Створювані матеріально-технічні бази повинні забезпечувати застосування найбільш прогресивних технічних рішень в процесах виробництва і раціонального використання більш якісних матеріалів. Розміщення баз і обслуговуваних ними зон повинно враховувати перспективи розвитку району на 15 - 20 років, а розвиток потужностей створюваних підприємств – обмеженість певних елементів господарювання [2].

Рівень матеріально-технічної бази залежить від тих природних ресурсів, якими володіє суспільство. Розвідані родовища корисних копалин, враховані водні ресурси, земля, яку можна використовувати у сільськогосподарському виробництві, лісові масиви – все це багато в чому визначає розміщення галузей народного господарства, ступінь забезпеченості країни предметами праці та рівень матеріально-технічної бази суспільства [6].

На сьогоднішній день ефективність використання матеріально-технічної бази підприємства відіграє важливе значення для розвитку діяльності підприємства [4]:

- збільшується економічний потенціал і виробничі можливості галузі, підвищується технічний рівень виробництва;
- складаються широкі можливості для прискорення переорієнтації підприємств на випуск нової продукції, яка користується підвищеним попитом у споживачів;
- збільшуються темпи зростання продуктивності праці, поліпшення якості промислової продукції та інших показників.

Ефективне використання матеріально-технічної бази з мінімальними витратами на її утримання та обслуговування є основною стратегічною метою управління МТБ. Розробка стратегії має за мету самостійний вибір напрямків господарської діяльності, враховуючи умови зміни оточуючого середовища та досягнення цілей, що стоять перед ним [5].

Ефективність використання матеріально-технічної бази підприємства багато в чому залежить від обраної підприємством стратегії та максимальному значенні показника фондівіддачі порівняно з конкурентами. Відповідно до цього

виділяють такі заходи підвищення ефективності МТБ: досконала амортизаційна політика, ефективне відтворення та оновлення основних фондів підприємства та інше [5].

Таким чином, матеріально-технічна база підприємств є складовою частиною всього господарства країни, яка визначає ефективність діяльності суб'єктів. Тому забезпечення необхідною кількістю матеріально-технічних ресурсів є першочерговим завданням кожного підприємства. Тільки в цьому разі можна дотримуватися стратегічного плану підприємства по досягненню своєї мети. За рахунок створення та розвитку забезпечення суб'єктів визначеними матеріалами і технікою, за допомогою яких вони функціонують, розвивалися всі галузі народного господарства і при державному регулюванні економіки і при переході до ринкової економіки.

Література:

1. Мельник Л.Г. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. Л.Г. Мельника. – Суми: Університетська книга, 2012. – 864 с.
2. Проблеми розвитку матеріально-технічної бази споживчої кооперації та шляхи підвищення її ефективного використання : матеріали Всеукр. конф. [«Ефективність бізнесу в умовах трансформації економіки»], (Чернівці, 29 квітня, 2011 р.) / Чернів. торг.-економ. інс-т. – Ч.: Чернів. торг.-економ. інст-т КНТЕУ, 2011.
3. Васильців Г.Г. Стратегічні засади управління використанням матеріально-технічної бази підприємства / Г.Г. Васильців // Науковий вісник НЛТУ України, 2008. – Вип. 18.
4. Дідович Ю.О. Ефективність стратегічного управління підприємством : дис. ... канд. екон. наук : 06.10.09 / Дідович Юрій Олександрович. – К., 2012.
5. Мідляр А.К. Стратегія управління матеріально-технічною базою підприємства : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / Мідляр Алла Константинівна. — К., 2011.
6. Сабадирьова А. Л. Відтворювальний підхід до організації потенціалу промислового підприємства / Антоніна Леонідівна Сабадирьова // Вісник

Хмельницького національного університету : наук. журнал. Економічні науки. –
Хмельницький, 2011. – Т. 3, № 5.